

SIVISTYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 22/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 244/2014 vp) täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä marraskuuta 2014 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta (HE 244/2014 vp) ja 9 päivänä joulukuuta 2014 hallituksen esityksen eduskunnalle yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 244/2014 vp) täydentämisestä (HE 308/2014 vp). Sivistysvaliokunta on 14 päivänä tammikuuta päättänyt yhdistää asioiden käsitte-lyn.

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt esitysten yhteydessä seuraavan aloitteen:

— LA 91/2012 vp — Arto Satonen /kok ym.:
Laki yliopistolain 8 §:n ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon

(PeVL 50/2014 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Immo Aakkula ja opetusneuvos Birgitta Vuorinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- toiminnanjohtaja Eeva Rantala, Tieteentekijöiden liitto
- toiminnanjohtaja Riitta Rissanen, Ammattikorkeakoulujen Rehtorineuvosto ARENE ry.
- koulutuspoliittinen suunnittelija, KM Sari Kokko, Näkövammaisten Keskusliitto ry
- asiantuntija Veli-Matti Taskila, Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto — SAMOK ry
- toiminnanjohtaja Leena Treuthardt, Suomen yliopistot UNIFI ry
- koulutuspoliittinen sihteeri Jarmo Kallunki, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Akava ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- Professoriliitto

— Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto — SAMOK ry — Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry	— Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry — Suomen yliopistot UNIFI ry — Tieteentekijöiden liitto — Toimihenkilökeskusjärjestö STTK.

HALLITUKSEN ESITYKSET JA LAKIALOITE

Hallituksen esitykset

HE 244/2014 vp

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yliopistolakia ja ammattikorkeakoululakia korkeakouluopintoihin pääsyn sujuvoittamiseksi. Yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotetaan lisättäviksi säännökset, joiden mukaan osa yhteishaussa tarjolla olevista opiskelupaikoista varataan niille, jotka eivät ole aikaisemmin suorittaneet Suomen koulutusjärjestelmän mukaista korkeakoulututkintoa tai vastaanottaneet korkeakoulututkintoon johtavaa opiskeluoikeutta. Yhden paikan sääntöä ehdotetaan tiukennettavaksi siten, että kukin voi ottaa vastaan yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskeluoikeuden lukukautta kohti. Lisäksi säädettäisiin korkeakoulujen velvollisuudesta ottaa siirto-opiskelijoita ja oikeudesta antaa opetusta osana sellaisia kansainvälisiä yhteis- ja kaksoistutkintoon johtavia ohjelmia, joissa ulkomainen korkeakoulu perii opiskelijoilta maksuja. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijavalintaan liittyviä oikaisumenettelyä ehdotetaan yhdenmukaistettaviksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015, siirto-opiskelijoita koskevan sääntelyn osalta kuitenkin 1 päivänä elokuuta 2015.

HE 308/2014 vp

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hallituksen esitystä laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta.

Korkeakoulukelpoisuuden tarkistamisesta sekä tukipalveluiden järjestämisestä aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseksi yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin lisättäisiin säännökset lukukausikohtaisen hakemuksen käsittelemäksun perimisestä muun kuin EU/ETA-alueen valtioiden tai Sveitsin koulutusjärjestelmiin kuuluvan korkeakoulukelpoisuuden tuottavan koulutuksen suorittaneilta hakijoilta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2016.

Lakialoite LA 91/2012 vp

Lakialoitteessa ehdotetaan lainsäädännön muuttamista siten, että myös suomalaiset oppilaitokset voivat tarjota koulutusta maksua vastaan EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleville yksittäisille opiskelijoille. Opiskelun loputtua Suomeen töihin jäävä henkilö voi vähentää verotuksessa maksamansa lukukausimaksut kokonaisuudessaan takaisin viiden vuoden aikana. Lakialoitteessa ehdotetaan muutettavaksi yliopistolain (558/2009) 8 §:n otsikko ja 1 momentti sekä ammattikorkeakoululain (351/2003) 26 §:n otsikko ja 1 momentti. Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi tuloverolakiin (1535/1992) uusi 95 b §.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

*Yleisperustelut**Yleistä*

Esityksen tavoitteena on vaikuttaa korkeakouluopintojen aloittamisiin alenemiseen ja opiskelupaikkojen parempaan kohdentumiseen ja tätä kautta koulutusjärjestelmän tehostumiseen, korkeakoulutuksesta työmarkkinoille siirtymisen nopeutumiseen ja työllisyysasteen kohoamiseen. Yhteishaussa varataan minimipaikkamäärä opiskelupaikoista niille, jotka eivät ole aikaisemmin suorittaneet suomalaista korkeakoulututkintoa tai vastaanottaneet korkeakoulututkintoon johtavaa opiskelupaikkaa. Kukin hakija voi ottaa vastaan yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskeluoikeuden lukukautta kohti. Esityksellä ei jatkossakaan rajoiteta sitä mahdollisuutta, että henkilöllä voi olla useita opiskeluoikeuksia samaan aikaan. Esitys sisältää siirto-opiskelijan määritelmän ja säännökset siirtymisen vaikutuksista opiskeluoikeuteen.

Sivistysvaliokunta pitää esityksen tavoitteita ja ehdotettuja keinoja kannatettavina. Korkeakoulutuksen on tutkimuksissa havaittu olevan periytyvää, ja esityksen voidaan arvioida vähentävän periytyvyyden merkitystä, kun mahdollisimman monelle nuorelle voidaan tarjota opiskelupaikka korkeakoulussa. Uudistus parantaa koulutuksen tasa-arvoa ja osaltaan edistää hallitusohjelman mukaisen nuorten yhteiskuntatutkimuksen toteutumista.

Valiokunta korostaa suomalaisten korkeakoulujen kansainvälisen tutkintoyhteistyön edellytysten turvaamista ja suomalaisten opiskelijoiden kansainvälistymismahdollisuuksien lisäämistä. Näillä perusteilla valiokunta kannattaa esityksessä ehdotettua mahdollisuutta poiketa opiskelijalle maksuttoman tutkintoon johtavan koulutuksen periaatteesta kansainvälisissä yhteis- ja kaksoistutkinto-ohjelmissa. Valiokunta tähdentää, että kyse on tällöin maksuista, joita ulkomaiset korkeakoulut perivät.

Opiskelijavalintaan liittyvien oikaisun hakemisen määräaikaisten yhdenmukaistaminen on

hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamisen kannalta erittäin tärkeää ja kannatettavaa.

Täydentävässä hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Opetushallitus voisi periä muun kuin EU/ETA-alueen valtioiden koulutusjärjestelmien tai Sveitsin mukaisen koulutuksen perusteella hakevilta lukukausikohtaisen hakemuksen käsittelymaksun hakijan kansalaisuudesta riippumatta. Maksun suuruudesta säädettäisiin opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Valiokunta kannattaa ehdotusta, mutta korostaa uudistuksen vaikutusten seurannan tärkeyttä.

Valiokunta korostaa lisäksi korkeakoulujen lainsäädäntöön sisältyviä esteettömyyttä koskevia säännöksiä. Korkeakoulujen valintaprosesseissa on myös huolehdittava esteettömyyden toteutumisesta.

Hallituksen esitysten perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esityksiä tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Tavoitteena uusien opiskelijoiden valinta. Sivistysvaliokunta painottaa, että nyt on käsiteltyssä opiskelijavalintauudistuksen toinen vaihe. Uudistuksen ensimmäistä vaihetta koskevat lainmuutokset tulivat voimaan vuoden 2014 alussa. Kokonaisuudistuksella tavoitellaan aidosti uusien opiskelijoiden osuuden lisäämistä opiskelijavalinnoissa.

Tavoitteen toteutuminen perustuu siihen ajatukseen, että kun ensikertalaisille varataan paikkoja riittävästi, heitä valitaan enemmän. Siirtymävaiheessa tämä hyöty kohdistuu myös ennen vuotta 2014 paikan vastaanottaneille tutkintoa suorittamattomille. Uudistus muuttaa hakijoiden käyttäytymistä siten, että kun paikan vastaanottamisella on vaikutusta hakijan asemaan tulevaisuudessa, paikkoja ei todennäköisesti oteta nykyiseen tapaan vastaan koulutuksista, joissa hakijat eivät aio opiskella tutkintoon asti. Tästä seuraa paikkojen kohdentuminen motivoituneemmille henkilöille. Sivistysvaliokunta pi-

tää uudistuksen kokonaisrakennetta toimivana ja kannatettavana. Opiskelupaikkojen kokonaismäärän riittämättömyys suhteessa paikkaa hakeviin nuoriin johtaa kuitenkin väistämättä siihen, että nuori, joka ei saa toivomaansa opiskelupaikkaa, jää luultavimmin työnhakijaksi ja valmistautuu seuraaviin pääsykokeisiin. Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että jatkossa korkeakoulujen opiskelupaikkamääriä lisätään nykyisestä.

Sivistysvaliokunta korostaa, että korkeakoulun vastuulla on huolehtia siitä, että muiden hakijaryhmien mahdollisuus korkeakoulupaikkaan ei muodostu kohtuuttoman erilaiseksi, kun yliopisto varaa aloituspaikkakiintiön ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakeville. Varattavien paikkojen määrän määrittäminen jää korkeakoulun tehtäväksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan useamman paikan vastaanottamisen estämisellä ehdotetulla tavalla lukukausikohtaisesti eikä vain yhteishaussa mahdollistetaan vuositasolla opiskelupaikka noin kahdellesadalle uudelle opiskelijalle vuodessa. Ehdotus liittyy eduskunnan käsiteltävänä olevaan lakiehdotukseen (HE 243/2014 vp), jolla rajataan opiskelijan mahdollisuutta ilmoittautua poissaolevaksi ensimmäisenä lukuvuonna. Valiokunta korostaa, että ehdotuksella ei rajoiteta opiskelijan mahdollisuuksia hakeutua tutkinto-opiskelijaksi useampiin koulutuksiin eri lukukausina. Uudistus parantaa kuitenkin taustasta riippumatta ensimmäistä paikkaansa hakevien mahdollisuuksia päästä koulutukseen.

Hallituksen esityksen mukaan uudistus voi lisätä avoimen korkeakouluopetuksen kysyntää, sillä hakijat eivät enää nykyisessä määrin ota vastaa sellaisia opiskelupaikkoja, joiden avulla on valmistauduttu hakemaan opiskelumahdollisuutta toiseen, tavoitellumpaan tutkintoon. Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että uudistuksen yhteydessä korostetaan tarvetta ylläpitää avoimen korkeakouluopetuksen ja vapaan sivistystyön tarjonnan avulla niiden nuorten opiskelutaitoja ja -motivaatiota, jotka jäävät yhteishaussa vaille opiskelupaikkaa.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan pitänyt tärkeänä, että työttömyysturvalainsäädän-

töön sisältyvää nuorten opiskelupaikan vastaanottovelvoitetta arvioidaan myös opiskelijakiintiösääntelyn kannalta kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi. Tämä johtuu siitä, että opintopaikan vastaanottovelvoitetta koskeva sääntely on säädetty tilanteessa, jossa opiskelijakiintiösääntelyä ei nyt ehdotetussa muodossa ollut. Sivistysvaliokunta yhtyy perustuslakivaliokunnan arvioon lainsäädännön jatkokehittämisen tarpeesta.

Siirto-opiskelija. Sivistysvaliokunta korostaa, että hallituksen esityksessä ehdotettu siirto-opiskelun käsite rajautuu käytännössä tapauksiin, joissa aiemmin opiskeltua voidaan hyödyntää uudessa tavoitetutkinnossa ja siten myös valinnan perusteena. Alasta riippuen hyödynnettävissä olevat opinnot voivat vaihdella. Valiokunta korostaakin, että yhteishaku jää hakeutumisväyläksi niissä tapauksissa, joissa jo suoritettuja opintoja ei voida merkittävästi hyväksyä osaksi uutta tavoitetutkintoa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ei ole perusteltua rakentaa yhteishaun rinnalle toista kaikkeen koulutukseen johtavaa väylää, jossa valintaperusteet ovat suurelta osin samat kuin yhteishaussa, mutta hakea voivat vain jo korkeakouluissa opiskelevat.

Siirto-opiskelijan käsite ei kata kaikkia siirtymisen moninaisia muotoja. Varsinaisen siirto-opiskelun ulkopuolelle on rajattu opiskeluoikeuteen tehtävät tavoitetutkinnon muutosta pienemmät tarkennukset. Varsinaisiin siirto-opiskelijoihin sovelletaan uusia opiskelijoita koskevia säännöksiä, kuten ensimmäisen lukuvuoden poissaoloa, opiskelijavalintaa koskevia säännöksiä ja muutoksenhakua.

Valiokunta toteaa, että siirto-opiskelijoiden määrittely ja valintaprosessin erottaminen yhteishausta ei sinänsä kasvata opiskelupaikkojen kokonaismäärää, mutta se voi vähentää siirto-opiskelijoiden tarvetta osallistua myös uusien opiskelupaikkojen yhteisvalintaan, jolloin yhteishaun paikat voidaan varata kattavammin ensikertalaisille. Korkeakoulun opiskelijavalinnan suunnittelua helpottaa se, että turhia opiskeluoikeuksia ei synny, ja tätä kautta valinnat voidaan

mitoittaa aiempaa oikeammin. Lisäksi siirtymisen edesauttaa valmistumista.

Korkeakoulujen päätettäväksi jää, minkä aiempien opintojen perusteella siirto-opiskelijoita valitaan ja millä aikataululla siirto-opiskelijoiden valinnat järjestetään. Sivistysvaliokunta korostaa sen tärkeyttä, että korkeakoulut tiedottavat kattavasti siirtymämahdollisuuksista opiskelijoille.

Opiskelijoiden siirtyminen korkeakoulusta toiseen vaikuttaa myös korkeakoulujen talouteen. Tilanteessa, jossa korkeakoulussa opiskelut opiskelija siirtyy toiseen korkeakouluun ja suorittaa tutkinnon siellä, alkuperäinen korkeakoulu ei hyödy taloudellisesti osallistumisestaan opiskelijan tutkintoon. Niin sanottu luovutettava korkeakoulu saa antamastaan opetuksesta taloudellista hyötyä korkeakoulujen rahoitusmallissa sen kriteerin perusteella, joka palkitsee 55 opintopistettä lukuvuodessa suorittaneista opiskelijoista. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan asiaa selvitetään korkeakoulujen rahoitusmallin tulevissa tarkistuksissa.

Korkeakoulujen tilauskoulutus. Suomalaisille korkeakouluille mahdollistettiin ns. tilauskoulutus yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muutoksilla vuonna 2008. Tavoiteltuja hankkeita ei ole kuitenkaan vielä tähän saakka tavoitellussa määrin syntynyt. Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen CIMO:n vuonna 2010 julkaiseman kyselyn tulosten mukaan asiaa koskeva lainsäädäntö on käytännössä osoittautunut hankalaksi. Lainsäädännöllisten esteiden lisäksi ongelmalliseksi on koettu tuotekehitysinvestointien ja markkinointiresurssien puute. Sivistysvaliokunta edellyttää, että lainsäädännöllisin ja muin toimin edelleen pyritään edistämään hallitusohjelman mukaisesti suomalaisen korkeakoulutuksen vientiä eri muodoissaan. Sivistysvaliokunta ehdottaa asiasta lausumaa. (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Korkeakoulut ovat voineet vuosina 2010–2014 osallistua lukukausimaksukokeiluun. Korkeakoulut ovat voineet kokeilun aikana periä maksuja vieraskieliseen ylempään korkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulutut-

kintoon johtavaan koulutusohjelmaan hyväksytyltä EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevalta opiskelijalta. Kokeilukausi on päättynyt. Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että kokeilusta saadut tulokset analysoidaan huolella osana tilauskoulutuksen kehittämistyötä.

Järjestelmän toimivuus ja seuranta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa opiskelijavalintojen toteutumista ja tulee seuraamaan paikkojen varaamisen ja varattavien paikkojen osuuksia, alakohdaisia eroja sekä siirto-opiskelukäytäntöjen kehittymistä.

Sivistysvaliokunta on arvioinut, että muun kuin EU/ETA-alueen valtioiden koulutusjärjestelmien tai Sveitsin mukaisen koulutuksen perusteella hakevilta perittäväksi ehdotettu noin 100 euron käsittelymaksu ei muodostu hakijalle kohtuuttomaksi verrattuna esimerkiksi asumis- ja muihin elinkustannuksiin opiskeluaikana Suomessa. Maksu saattaa osaltaan karsia sellaista opiskelupaikan hakua, jossa hakijalla ei alun perinkään ole reaalisia mahdollisuuksia tai edes tarkoitus suorittaa opintoja Suomessa. Asian tuntijakuulemisessa on esitetty huoli siitä, että uudistus laskee hakijamääriä voimakkaasti ja siten heikentää yliopistojen kansainvälistymiseen liittyvien tavoitteiden toteutumista parhaalla mahdollisella tavalla.

Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksen vaikutuksia erityisesti hakijamääriin, hakijoiden keskimääräiseen koulutus- ja osaamistasoon ja yliopistojen kansainvälistymiseen seurataan pitkällä aikavälillä. Lisäksi on syytä selvittää keskitetyn maksujärjestelmän toimivuus ja kustannukset suhteessa tavoiteltuun kokonaisyhtöyteen.

Asiantuntijakuulemisessa on korostettu korkeakoulujen yhteishakujärjestelmän (KSHJ) selkeydelle ja toimivuudella kohdistuvien laatuvaatimusten tärkeyttä ja sitä, että syksyn 2014 yhteishaussa havaitut puutteet tulee korjata. Sivistysvaliokunta pitää saamansa selvityksen perusteella välttämättömänä, että järjestelmän toiminnallisuutta parannetaan ja toimivuus varmistetaan kevään 2015 aikana.

Yksityiskohtaiset perustelut**1. lakiehdotus**

8 §. *Opetuksen maksuttomuus.* Hallituksen esityksessä HE 244/2014 vp ehdotetaan muutoksia muun muassa pykälän 1 momenttiin. Hallituksen esityksessä HE 308/2014 vp ei ehdoteta muutoksia 1 momenttiin, mutta pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi ja lisättäväksi uusi 2 momentti, jolloin esityksen HE 244/2014 vp mukaiset 2 ja 3 momentit siirtyvät uusiksi 3 ja 4 momenteiksi.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta tarkistaa teknisuonteisesti 1 momentin 2. virkkeen sanamuodon ja korjaa pronomini virheen. Muutos ei vaikuta momentin asiasisältöön.

36 §. *Opiskelijavalinta.* Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnassa on käsitelty hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta (HE 241/2014 vp). Lakiesitys koskee erikoistumiskoulutusta. Siinä on ehdotettu muutettaviksi muun muassa yliopistolain 36 §:n 1 momenttia ja ammattikorkeakoululain 28 §:n 1 momenttia siten, että muutokset tulisivat voimaan vuoden 2015 alusta. Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esityksen 1.12.2015, ja lainmuutos (1172/2014) on tullut voimaan vuoden 2015 alusta. Kyseisiin pykäliin ehdotetaan rinnakkaisia muutoksia tässä esityksessä. Sivistysvaliokunta ehdottaa vastaavat muutokset edellä todettuihin 1. ja 2. lakiehdotuksen pykäliin.

Edellä todettuun viitaten valiokunta ehdottaa, että 1 momenttiin lisätään maininta erikoistumiskoulutuksesta.

Voimaantulosäännös. Valiokunta yhdistää hallituksen esitysten 1. lakiehdotukset yhdeksi 1. lakiehdotukseksi, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa tarvittavaa teknistä muutosta voimaantulosäännöksen 2 momenttiin (HE 308/2014 vp voimaantulosäännös). Esityksen HE 244/2014 vp voimaantulosäännöksen 2 momentti siirtyy esitysten yhdistämisen vuoksi uudeksi 3 momentiksi.

2. lakiehdotus

28 §. *Opiskelijavalinta.* Edellä 1. lakiehdotuksen 36 §:n kohdalla todettuun viitaten valiokunta ehdottaa, että 1 momenttiin lisätään maininta erikoistumiskoulutuksesta.

Voimaantulosäännös. Valiokunta yhdistää hallituksen esitysten 2. lakiehdotukset yhdeksi 2. lakiehdotukseksi, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa tarvittavaa teknistä muutosta voimaantulosäännöksen 2 momenttiin (HE 308/2014 vp voimaantulosäännös).

Valiokunta ehdottaa myös korjausta esityksen HE 244/2014 vp voimaantulosäännöksen 2 momentin pykäläviittaukseen. Edellä todetun esitysten yhdistämisen vuoksi momentti siirtyy uudeksi 3 momentiksi.

Lakialoite

Koska valiokunta on hyväksynyt lakiehdotukset hallituksen esitysten pohjalta, valiokunta ehdottaa lakialoitetta hylättäväksi.

Säättämisjärjestys

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan esittänyt, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Valiokunnan muut kannanotot on otettu huomioon mietinnön perusteluissa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen HE 244/2014 vp ja hallituksen esitykseen HE 308/2014 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina ja yhdistettyinä 1. ja 2. lakiehdotuksiksi. (Valiokunnan muutosehdotukset)

että lakialoite LA 91/2012 vp hylätään ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

**Laki
yliopistolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yliopistolain (558/2009) 8, 36, 38 ja 39 §, sellaisina kuin niistä ovat 36 ja 38 § laissa 482/2013, sekä

lisätään lakiin uusi 36 a ja 36 b §, 41 §:ään uusi 5 momentti ja 43 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

8 §

(Otsikko kuten HE 308/2014 vp)

Korkeakoulututkintoon johtava opetus ja opiskelijoiden valintaan liittyvät valintakokeet ovat opiskelijalle maksuttomia, jollei tässä laissa toisin säädetä. *Opetuksen maksuttomuus ei estä yliopistoa järjestämästä* sellaista yhteis- tai kaksoistutkintoon johtavaa opetusta, *johon* liittyvästä omasta osuudestaan ulkomaalainen korkeakoulu perii maksun.

(2 mom. kuten HE 308/2014 vp)

(3 ja 4 mom. kuten HE 244/2014 vp 2 ja 3 mom.)

36 §

Opiskelijavalinta

Opiskelijat ottaa yliopisto. Opiskelija otetaan suoritamaan sekä alempaa että ylempää korkeakoulututkintoa, jompaakumpaa näistä tutkinnoista, jatkotutkintoa *tai erikoistumiskoulutusta*.

(2 ja 3 mom. kuten HE 244/2014 vp)

36 a §

(Kuten HE 244/2014 vp)

36 b §

(Kuten HE 244/2014 vp)

38 §

(Kuten HE 244/2014 vp)

39 §

(Kuten HE 244/2014 vp)

41 §

(5 mom. kuten HE 244/2014 vp)

43 §

(2 mom. kuten HE 244/2014 vp)

Voimaantulosäännös

(1 mom. kuten HE 244/2014 vp)

(*Poist.*) Lain 8 §:n 2 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran otettaessa opiskelijoita syyslukukaudella 2016 alkavaan koulutukseen.

(3 mom. kuten HE 244/2014 vp 2 mom.)

2.

Laki**ammattikorkeakoululain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammattikorkeakoululain (932/2014) 12, 28, 29 ja 57 § sekä
lisätään lakiin uusi 28 a—28 c § sekä 30 §:ään uusi 4 momentti ja 32 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

12 §
 (Otsikko kuten HE 308/2014 vp)
 (1 mom. kuten HE 244/2014 vp)
 (2 mom. kuten HE 308/2014 vp)
 (3 ja 4 mom. kuten HE 244/2014 vp 2 ja 3 mom.)

28 §

Opiskelijavalinta

Opiskelijat ottaa ammattikorkeakoulu. Opiskelijat otetaan suorittamaan ammattikorkeakoulututkintoa, ylempää ammattikorkeakoulututkintoa *tai erikoistumiskoulutusta*.

(2 ja 3 mom. kuten HE 244/2014 vp)

28 a §
 (Kuten HE 244/2014 vp)

28 b §
 (Kuten HE 244/2014 vp)

28 c §
 (Kuten HE 244/2014 vp)

29 §
 (Kuten HE 244/2014 vp)

30 §
 (4 mom. kuten HE 244/2014 vp)

32 §
 (3 mom. kuten HE 244/2014 vp)

57 §
 (Kuten HE 244/2014 vp)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 28 §:n 2 momentti sekä 30 ja 32 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2015.

(*Poist.*) Lain 12 §:n 2 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran otettaessa opiskelijoita syyslukukaudella 2016 alkavaan koulutukseen.
 (3 mom. kuten HE 244/2014 vp 2 mom.)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus mahdollisimman pikaisesti edistää korkea-

koulujen tilauskoulutuksen esteiden purkamista.

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Raija Vahasalo /kok	Sanna Lauslahti /kok
vpj.	Inkeri Kerola /kesk	Silvia Modig /vas (osittain)
jäs.	Ritva Elomaa /ps	Mika Niikko /ps
	Eeva-Johanna Eloranta /sd	Ville Niinistö /vihr (osittain)
	Jukka Gustafsson /sd	Mikaela Nylander /r
	Leena Harkimo /kok	Tuula Peltonen /sd (osittain)
	Pauli Kiuru /kok	Simo Rundgren /kesk
	Kimmo Kivelä /ps	Pauliina Viitamies /sd (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine.